

Από το «μπορώ» στο «θέλω» (Γεώργιος Κουννούσιης, Δρ. Θεολογίας, Κοινωνιολόγος)

/ [Πεμπτούσία](#)

Σκιαγραφώντας τη σύγχρονη κυπριακή κοινωνία

A. Το ιστορικοκοινωνικό πλαίσιο:

Κύπρος 2003. Νεαρό ζευγάρι παντρεύεται στην κάψα του Καλοκαιριού. Ο γάμος τελείται σε εξωκλήσι στον Πρωταρά. Το τοπίο ειδυλλιακό: ο ήλιος δύει στο γαλάζιο της Μεσόγειας Θάλασσας και το ξηρό κλίμα ζεσταίνει τα κορμιά και τις καρδιές, τόσο του ζευγαριού, όσο και των προσκεκλημένων τους. Η δεξίωση δεν στερείται τίποτα: το ποτό ρέει άφθονο, ενώ τα φαγητά προμηθεύονται από την εταιρεία παρασκευής τους συνεχώς. Το μενού περιλαμβάνει μεσογειακές, ευρωπαϊκές και ανατολίτικες γεύσεις. Αίσθηση προκαλούν τα ασιατικά φαγητά με τις γαρίδες και τους αστακούς που δίνουν μία ιδιαίτερη νότα στο μπουφέ. Παρακάτω, σε ειδική εξέδρα τρεις νεαροί παίζουν μουσική με τα όργανά τους: σαξόφωνο, βιολί και μπάσο. Προς το τέλος της βραδιάς οι λίγοι και εκλεκτοί καλεσμένοι προσέρχονται στο ξενοδοχείο πολυτελείας για το επίσημο δείπνο. Με το πέρας της δεξίωσης το ζευγάρι αποχωρεί και καταλύει στην προεδρική σουίτα. Το κόστος όλης αυτής της εκδήλωσης είναι μεγάλο, αλλά “μία φορά παντρεύονται τα μωρά”, όπως λέει και η συμπεθερά!

Μετά την επιστροφή από το μήνα του μέλιτος, που έλαβε χώρα στις Η.Π.Α. (κόστος περίπου €20.000!!!), αρχίζουν τα σχέδια για τον τόπο κατοικίας, τον τρόπο μετακίνησης και τα καθημερινά-λειτουργικά έξοδα του ζευγαριού. Το σπίτι σχεδιάζεται από το αρχιτεκτονικό γραφείο σύμφωνα με το θέλημα του ζευγαριού: 350 m² με τέσσερα (4) υπνοδωμάτια, βεράντες, αυλή και πισίνα, δύο γκαράζ και σοφίτα. Το κόστος μαζί με την αγορά του οικοπέδου ανήλθε στις τετρακόσιες χιλιάδες ευρώ (€400.000)! Το επόμενο βήμα είναι η μετάβαση σε Τραπεζικό Ίδρυμα για σύναψη ανάλογου δανείου. Οι πόρτες είναι ορθάνοικτες και ο πωλητής αναμένει με ανοικτά τα χέρια τους ενδιαφερόμενους πελάτες του. Με συνοπτικές διαδικασίες το δάνειο εγκρίνεται και τα λεφτά κατατίθενται στο λογαριασμό του νιόπαντρου ζευγαριού, όπου σε ένα χρόνο αποκτά το δικό του σπίτι, τα δύο πανάκριβα αυτοκίνητά του, αλλά ταυτόχρονα και τη δέσμευση-υποδούλωση για τα επόμενα σαράντα (40) χρόνια στην Τράπεζα!

Κύπρος 1983. Οι γονείς της κοπέλας της πιο πάνω ιστορίας μετά από ένα σύντομο ειδύλλιο αποφασίζουν να ενωθούν με τα δεσμά του γάμου. Ο γαμπρός και η νύμφη ντύνονται με τον παραδοσιακό τρόπο – βιολιά και λαούτα- και οδηγούνται στην Εκκλησία του χωριού της κοπέλας. Η δεξίωση πραγματοποιείται στο γήπεδο ποδοσφαίρου της κοινότητας για όλους τους καλεσμένους. Το μενού περιλαμβάνει σαλάτα, κουπέπια, μακαρόνια του φούρνου, πατάτες και οφτό κλέφτικο. Όλα ετοιμασμένα και μαγειρεμένα από τους στενούς συγγενείς του ζευγαριού. Διαδικασία που διαρκεί τρεις ολόκληρες μέρες: οι γυναίκες τυλίγουν τα κουπέπια

και ετοιμάζουν τα υπόλοιπα φαγητά, ενώ οι άντρες στρώνουν τα τραπέζια και τοποθετούν τις (πλαστικές έγχρωμες!) καρέκλες στο γήπεδο και ανάβουν τους (μεταφερόμενους!) φούρνους για το ψήσιμο του οφτού. Σημαντική λεπτομέρεια: όλοι, μα όλοι οι καλεσμένοι πρέπει να περάσουν από το σπίτι του ζευγαριού, το οποίο είναι ήδη έτοιμο, και να θαυμάσουν τον τόπο κατοικίας των νεόνυμφων, αλλά και για να σχολιάσουν την προίκα εντός των ερμαριών (=πόσα σεντόνια και πετσέτες έκανε δώρο η πεθερά στο ζευγάρι!).

Σπανίως το σπίτι ξεπερνούσε τα 140 m² και η αξία του ανερχόταν το πολύ στις είκοσι χιλιάδες ευρώ (€20.000)! Τις περισσότερες φορές κτιζόταν στο οικόπεδο της κοπέλας ή πάνω από το σπίτι των γονιών της κοπέλας (=άλλωστε τα σίδερα στις τaráτσες των σπιτιών αυτόν τον λόγο εξυπηρετούσαν!). Για δάνειο ούτε λόγος, αφού το σπίτι κτιζόταν από τις αποταμιεύσεις του ζευγαριού και από τα δώρα-φακελάκια του γάμου. Αλλά και από την άλλη, το σπίτι σπανίως είχε πολυτέλειες και δεύτερο πάτωμα, ενώ τις περισσότερες φορές φτιαχνόταν με τα βασικά δωμάτια και τοποθετούνταν τα έπιπλα της άμεσης χρήσης και προτεραιότητας. Γι' αυτό το λόγο τα σπίτια των γονιών μας θύμιζαν ένα ατέλειωτο και συνεχές εργοτάξιο τις επόμενες δύο δεκαετίες. Όσο για τα αυτοκίνητα, μόνο ένα αγοραζόταν και αυτό μεταχειρισμένο ή το πολύ διπλοκάμπινο και μάλιστα Mitsubishi που ήταν πιο φθηνό!

Κύπρος 2013. Μήνας Σεπτέμβριος. Η εξάχρονη κόρη του νεαρού ζευγαριού (του 2003) ετοιμάζεται για το Δημοτικό Σχολείο. Πρωτάκι στο Σχολείο. Όπως και οι συμμαθητές της στο νηπιαγωγείο, έτσι και η μικρούλα μεταβαίνει από το χώρο του παιχνιδιού στο χώρο της μάθησης. Τρόμος και άγχος μπροστά στο άγνωστο. Παλαιότερα για να μετριαστεί η ανησυχία του παιδιού, οι γονείς αγόραζαν ένα σωρό σχολικά: καινούργια μαθητική τσάντα, μολύβια, σβηστήρια, χρωματιστά μολύβια, μαθητικές στολές και ένα σωρό άλλα πράγματα. Όμως, η φετινή χρονιά είναι πολύ διαφορετική από τις προηγούμενες. Ο πατέρας έχει χάσει τη δουλειά του και οι απολαβές της μητέρας έχουν μειωθεί στο μισό. Οι ανέσεις, οι απολαύσεις και η ξέφρενη ζωή των διασκέδασεων, των κοινωνικών συναθροίσεων της πολυέξοδης προηγούμενης δεκαετίας, έχουν περάσει ανεπιστρεπτί.

Παράλληλα, έχουν συσσωρευτεί μεγάλα χρέη στην οικογένεια και οι αποταμιεύσεις έχουν εξανημιστεί. Τα πολυτελή οχήματα έχουν πανάκριβη συντήρηση, ενώ ταυτόχρονα καίνε μεγάλες ποσότητες καυσίμων που η τιμή τους καίει την τσέπη του ζευγαριού. Το μεγάλο ύψος του επιτοκίου του στεγαστικού δανείου δεν αφήνει το αρχικό ποσό να μειωθεί δραστικά. Η Τράπεζα δεν έχει ανθρώπινο πρόσωπο: μόλις καθυστερήσουν μία δόση ξεκινούν τα τηλέφωνα και στην επόμενη έρχεται γράμμα από το δικηγόρο για λήψη δικαστικών μέτρων. Σε λίγους μήνες η εκποίηση

του σπιτιού φαίνεται ορατή και επιπλέον τα έξοδα πολλαπλασιάζονται, αφού καινούργιες φορολογίες επιβάλλονται από την Κυβέρνηση για τη σωτηρία του Κράτους.

Μέσα σε όλη αυτή την αρνητική κατάσταση, στην οποία το ζευγάρι είναι εξουθενωμένο οικονομικά και ψυχολογικά, αρχίζουν και οι πρώτες συγκρούσεις. Η ευτυχία ήταν ταυτισμένη με την ευμάρεια και η χαρά συνδεδεμένη με τις υλικές απολαύσεις. Η επίπλαστη αγάπη για αρκετό καιρό δεν άφηνε να ζυμωθεί και να ωριμάσει η πραγματική αγάπη, της οποίας κύρια χαρακτηριστικά είναι η υπομονή, η αλληλοπεριχώρηση, ο συμβιβασμός καθώς επίσης και η γκρίνια, οι (μικρό)καυγάδες, τα δάκρυα και τέλος, η σύνοψη όλων αυτών, η αγκαλιά και ο έρωτας!

Τελικά το ζευγάρι αποφασίζει να αποταθεί στις πράξεις αλληλεγγύης των κοινωνικών συνόλων - εθελοντικών οργανώσεων και Εκκλησίας- συμπληρώνοντας τη σχετική αίτηση και να ενταχθεί έτσι στους δικαιούχους των Κοινωνικών Παντοπωλείων. Πώς αλλάζουν οι καιροί σε λίγα μόλις χρόνια!!! Οι προοπτικές που υπήρχαν στη δεκαετία του ογδόντα για άνετη ζωή και οικονομικοκοινωνική ανάπτυξη, τη δεύτερη κιόλας δεκαετία του 21ου αιώνα έχουν εξανεμιστεί.

(συνεχίζεται)